

**ปัญหากฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 :
ศึกษาเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหายในคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีความผิดทางพินัย¹**

ณัฐพล ตรวจนอก²

จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหายในคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 ซึ่งถูกบัญญัติขึ้นโดยที่รัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 77 ได้บัญญัติให้รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ประกอบกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายได้กำหนดให้มีการปรับปรุงกฎหมายในการกำหนดโทษอาญาให้เหมาะสมกับสภาพความผิดหรือกำหนดมาตรการลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำความผิด และฐานะของผู้กระทำความผิด เพื่อมิให้บุคคลต้องรับโทษหนักเกินสมควร หรือต้องรับภาระในการรับโทษที่แตกต่างกันอันเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันโดยมีหลักการสำคัญ สองประการ คือ

1) การเปลี่ยนความผิดทางอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายที่ได้กำหนดไว้ในท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 ให้เป็นความผิดทางพินัย โดยจะไม่รวมถึงความผิดทางอาญาที่มีโทษจำคุกและโทษปรับด้วย เป็นการเปลี่ยนสภาพบังคับไม่ให้เป็นโทษทางอาญาเช่นเดิม

2) กำหนดกระบวนการความผิดทางพินัยรูปแบบใหม่ โดยการกระทำความผิดทางพินัยจะต้องอยู่ภายใต้มาตรการและข้อบังคับทางกฎหมายรูปแบบใหม่ที่เรียกว่าการปรับเป็นพินัย ซึ่งผู้กระทำความผิดไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาดังเดิม เช่น ไม่มีการจับกุม คမ်းขัง การพิมพ์ลายนิ้วมือ การบันทึกประวัติอาชญากร การกักขังแทนค่าปรับ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนความผิดทางอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 ช่วยให้เกิดความผิดทางอาญาที่เป็นความผิดเล็กน้อย เช่น บรรดาบทบัญญัติของกฎหมายตามบัญชี 1 และบัญชี 3 ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ไม่เป็นความผิดอาญาอีกต่อไป คดีความผิดทางพินัยจะถูกเบี่ยงเบนออกจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาปกติ ลดปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาลและเป็นผลดีต่อผู้กระทำความผิดดังกล่าวแล้ว จากการศึกษากฎหมายที่นำมาใช้สำหรับการดำเนิน

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 : ศึกษาเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหายในคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีความผิดทางพินัย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์พิมพ์ใจ รื่นเริง และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริดา โชติमानนท์ รองศาสตราจารย์ ดร.ปวีรพร เลิศธรรมเทวี

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กระบวนการตามมาตรการทางกฎหมายรูปแบบใหม่เช่นนี้ พบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 มีปัญหาต่อการบังคับใช้และการตีความหลายประการ ดังต่อไปนี้

ประการแรก คือ ปัญหาการใช้สิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 44/1 ในความผิดทางพินัย บางฐานความผิดกรณีมีผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดทางพินัยนั้น เช่น ความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43(4) ประกอบมาตรา 157 ความผิดฐานขับจี้รถโดยประมาทหรือนำหวาดเสียว อันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินโดยลักษณะของความผิดฐานนี้ เมื่อมีการกระทำการขับจี้รถโดยความประมาทหรือนำหวาดเสียว ซึ่งอาจเกิดจากการขับจี้รถด้วยความเร็ว ขาดความระมัดระวัง จนเป็นเหตุให้เกิดการเฉี่ยวชนทรัพย์สินผู้อื่นเสียหาย อันเป็นความผิดทางพินัย แต่เดิมตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 กำหนดให้ผู้เสียหายมีสิทธิเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพใน ร่างกายชื่อเสียงหรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย ผู้เสียหายสามารถยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนได้ ทำให้สิทธิของผู้เสียหายในการเรียกค่าสินไหมทดแทน ได้รับการคุ้มครองไม่ต้องยื่นฟ้องเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นคดีแพ่งต่างหาก ซึ่งหากไม่มีบทบัญญัติดังเช่นมาตรา 44/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จะก่อให้เกิดปัญหาต่อการใช้สิทธิของผู้เสียหาย เช่น ผู้เสียหายจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเอง ไม่ว่าจะเป็นค่าจ้างทนายความ เสียค่าธรรมเนียมศาล ผู้เสียหายจะต้องเสียเวลาในการดำเนินคดีแพ่ง ซึ่งกระทบต่อการดำเนินชีวิต อีกทั้งปริมาณคดีความในศาลเพิ่มขึ้นจากการฟ้องคดีแพ่งกรณีละเมิดทำให้รัฐต้องสูญเสียทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งงบประมาณที่เพิ่มขึ้นในการบริหารจัดการดำเนินกระบวนการพิจารณาให้คดีเสร็จไป

ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนความผิดทางอาญามาเป็นความผิดทางพินัยนี้ กระบวนการของการดำเนินคดีต่าง ๆ มีการเปลี่ยนรูปแบบของการดำเนินการเพราะไม่ได้ดำเนินการเหมือนเช่นคดีอาญาที่มีมาแต่เดิม จะต้องมีการดำเนินการในรูปแบบของกระบวนการปรับเป็นพินัยโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจจะเป็นผู้ดำเนินการปรับเป็นพินัย แต่อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 และข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. 2566 ในส่วนของการดำเนินคดีไม่มีบทบัญญัติในการให้สิทธิแก่ผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดทางพินัย ให้ยื่นคำร้องขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเข้าไปในคดีที่พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นฟ้องคดีความผิดทางพินัยต่อศาลได้ จากเหตุดังกล่าวทำให้สิทธิของผู้เสียหายในคดีแพ่งเกี่ยวกับคดีความผิดทางพินัยถูกตัดออกไป ทำให้ผู้เสียหายไม่สามารถยื่นคำร้องขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีความผิดทางพินัยได้ จะต้องดำเนินการยื่นฟ้องเป็นคดีแพ่งกรณีละเมิดต่อศาลเอง การใช้สิทธิของผู้เสียหายจึงกลับไปเหมือนเดิมก่อนมีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 44/1 ทำให้คดีความผิดทางพินัยเกิดปัญหาการเรียกค่าสินไหมทดแทนของผู้เสียหายก่อให้เกิดภาระและเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเอง รวมทั้งรัฐ

สูญเสียงบประมาณในการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้น ไม่สอดคล้องกับหลักการพัฒนา กฎหมายให้มีความสะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม

ประการที่สอง ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐาน เมื่อพนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นฟ้อง ผู้กระทำความผิดทางพินัยต่อศาลแล้ว กระบวนพิจารณาของศาล พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 และข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดทางพินัย พ.ศ. 2566 บัญญัติให้การ พิจารณาความผิดทางพินัยให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้กำหนด หากไม่ได้กำหนดไว้ให้นำประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้ บังคับโดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับ โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่ เป็นภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร จากการศึกษาพบว่า ในเรื่องการรับฟังพยานหลักฐานในคดีแพ่ง เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามหลักการดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา 46 นั้นบัญญัติว่า “ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจะต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏใน คำพิพากษาคดีส่วนอาญา” แต่ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 และข้อบังคับของ ประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดทางพินัย พ.ศ. 2566 เกี่ยวกับการดำเนินคดีในชั้นศาลและการรับ ฟังพยานหลักฐานไม่ได้มีบทบัญญัติว่า “ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจะต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏ ในคำพิพากษาคดีความผิดทางพินัย”

การที่ไม่มีบทบัญญัติเรื่องการรับฟังพยานหลักฐานในคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีความผิดทางพินัยไว้ เป็นการเฉพาะนั้น ทำให้ไม่อาจนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 46 มาใช้ ในการรับฟังข้อเท็จจริงในคดีความผิดทางพินัย ที่ศาลจะต้องถือข้อเท็จจริงดังเช่นปรากฏในคดีความผิดทาง พินัยนั้น ซึ่งทำให้ศาลในคดีส่วนแพ่งยอมรับฟังข้อเท็จจริงใหม่ได้ ไม่ถือว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่อาจโต้แย้งได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 84(2) อาจทำให้การรับฟังพยานหลักฐานทั้งสองคดี แตกต่างกันได้ อันอาจทำให้เกิดผลคดีที่แปลกประหลาดได้ เพราะเหตุอย่างเดียวกัน การกระทำอย่างเดียวกัน อาจก่อให้เกิดผลเป็นสองทาง คำพิพากษาของศาลอาจจะขัดแย้งกันเองได้ ทั้งยังทำให้เสียเวลามากขึ้นเพราะ คดีแพ่งจะต้องมีการนำสืบพยานใหม่หรือต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปอีกด้วย

ประการที่สาม ปัญหาเกี่ยวกับอายุความการฟ้องคดีแพ่ง สำหรับอายุความการฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่อง กับคดีความผิดทางพินัยของผู้เสียหายนั้น เดิมการฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา มาตรา 51 บัญญัติเกี่ยวกับอายุความการฟ้องคดีแพ่งไว้เป็นการเฉพาะ มีลักษณะเป็น ประโยชน์แก่ผู้เสียหาย เช่น ถ้าคดีอาญาได้ฟ้องต่อศาลและได้ตัวผู้กระทำผิดมายังศาลด้วยแล้วแต่คดียังไม่ ได้เด็ดขาด อายุความซึ่งผู้เสียหายมีสิทธิจะฟ้องคดีแพ่งย่อมระงับหยุดลง หรือหากคดีอาญาศาลพิพากษา ลงโทษจำเลยจนคดีเด็ดขาดแล้วก่อนที่ได้ฟ้องคดีแพ่ง สิทธิของผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีแพ่งย่อมมีกำหนดอายุ ความในมาตรา 193/32 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นต้น

เมื่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 บังคับใช้แล้วได้เปลี่ยนคดีความผิดทางพินัยไม่เป็นความผิดทางอาญา และมีการบัญญัติเรื่องอายุความสำหรับคดีความผิดทางพินัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จึงนำบทบัญญัติเรื่องอายุความคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตามมาตรา 51 มาใช้บังคับโดยอนุโลมไม่ได้ เพราะลักษณะของคดีมีความแตกต่างกัน จึงทำให้แม้จะมีการฟ้องคดีความผิดทางพินัยต่อศาลแล้วก็ตาม อายุความการฟ้องคดีแพ่งก็ไม่สะดุดหยุดลงดังเช่นแต่ก่อน การฟ้องคดีแพ่งเรียกค่าสินไหมทดแทนกรณีละเมิดจะต้องฟ้องภายในอายุความคดีแพ่งละเมิด ทำให้ผู้เสียหายได้รับสิทธิสำหรับกรณีนี้น้อยลงกว่าก่อนการเปลี่ยนความผิดทางอาญา เป็นความผิดทางพินัย

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 มีการเปลี่ยนความผิดทางอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวของกฎหมายตามที่ระบุในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ ให้เป็นความผิดทางพินัยทำให้ในคดีความผิดทางพินัยที่มีผู้ได้รับความเสียหายคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีความผิดทางพินัย ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ผู้เสียหายในหลายกรณีดังเช่นที่ผู้เสียหายได้รับอยู่แล้วเมื่อเป็นความผิดทางอาญาก่อนมีการเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย เช่น ปัญหาการใช้สิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 44/1 ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐาน ปัญหาเกี่ยวกับอายุความการฟ้องคดีแพ่ง เป็นต้น

ดังนั้นแล้วเพื่อให้การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายดังที่เคยได้รับสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาด้วยวิธีพิจารณาความผิดทางพินัย พ.ศ. 2566 ในการแก้ไขปัญหา ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการใช้สิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 44/1 ในปัญหาการเรียกค่าสินไหมทดแทนในคดีที่พนักงานอัยการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นฟ้องคดีความผิดทางพินัยต่อศาล ผู้ศึกษาขอเสนอให้แก้ไขข้อบังคับของประธานศาลฎีกาด้วยวิธีพิจารณาความผิดทางพินัย พ.ศ. 2566 โดยให้เพิ่มเติม

“หมวด 1/1 การฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีความผิดทางพินัย”

“ข้อ 10/1 ในคดีที่พนักงานอัยการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีความผิดทางพินัยต่อศาล ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกายชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีความผิดทางพินัยขอให้บังคับจำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหายต้องยื่นคำร้องก่อนเริ่มสืบพยาน ในกรณีที่ไม่มี การสืบพยานให้ยื่นคำร้องก่อนศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดี และให้ถือว่าคำร้องดังกล่าวเป็นคำฟ้องตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและผู้เสียหายอยู่ในฐานะโจทก์ในคดีส่วนแพ่งนั้น ทั้งนี้ คำร้อง

ดังกล่าวต้องแสดงรายละเอียดตามสมควรเกี่ยวกับความเสียหายและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้อง หากศาลเห็นว่าคำร้องนั้นยังขาดสาระสำคัญบางเรื่อง ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้ร้องแก้ไขคำร้องให้ชัดเจนก็ได้

คำร้องตามวรรคหนึ่งจะมีคำขอประการอื่นที่มีใช้คำขอบังคับให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยในคดีความผิดทางพนันมิได้และต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีความผิดทางพนันที่พนักงานอัยการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นโจทก์”

เมื่อแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดทางพนัน พ.ศ. 2566 ข้อ 10/1 เช่นนี้แล้ว จะทำให้ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนได้ ในคดีความผิดทางพนันที่พนักงานอัยการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นโจทก์ฟ้อง แก้ไขปัญหาที่ผู้เสียหายจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแพงเองได้ และปริมาณคดีความในศาลก็จะลดลงทำให้รัฐไม่ต้องสูญเสียทรัพยากรต่าง ๆ ในการบริหารจัดการให้คดีเสร็จไป

2. ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐาน ในปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานในคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีแพ่ง เพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนด้วยตนเอง ผู้ศึกษาขอเสนอให้แก้ไขข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดทางพนัน พ.ศ. 2566 โดยให้เพิ่มเติม

“หมวด 1/1 การฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวกับคดีความผิดทางพนัน”

“ข้อ 10/2 ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจะต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีความผิดทางพนัน”

เมื่อแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดทางพนัน พ.ศ. 2566 ข้อ 10/2 เช่นนี้แล้ว การรับฟังและชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานในความผิดทางพนัน ศาลจะต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคดีความผิดทางพนัน โดยถือว่าข้อเท็จจริงนั้นเป็นข้อเท็จจริงอันไม่อาจโต้แย้งได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 84(2) ทำให้ไม่ต้องมีการสืบพยานในประเด็นแห่งคดีนั้น คดีส่วนแพ่งก็จะเสร็จการพิจารณาได้โดยเร็ว และศาลทั้งสองคดีก็จะรับฟังข้อเท็จจริงเป็นอย่างเดียวกัน ส่งผลให้ผลคดีทั้งสองคดีจะไม่เกิดกรณีขัดกันของคำพิพากษา

3. ปัญหาเกี่ยวกับอายุความการฟ้องคดีแพ่ง ในปัญหาเกี่ยวกับอายุความการฟ้องคดีแพ่งเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนด้วยตนเอง ผู้ศึกษาขอเสนอให้แก้ไขข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดทางพนัน พ.ศ. 2566 โดยให้เพิ่มเติม

“หมวด 1/1 การฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวกับคดีความผิดทางพนัน”

“ข้อ 10/3 ถ้าคดีความผิดทางพนันใดได้ฟ้องต่อศาลแล้ว แต่คดียังไม่เด็ดขาดอายุความซึ่งผู้เสียหายมีสิทธิที่จะฟ้องคดีแพ่งย่อมระงับอยู่จนกว่าคดีความผิดทางพนันจะเด็ดขาด

ถ้าโจทก์ได้ฟ้องคดีความผิดทางพนันและศาลพิพากษาลงโทษจำเลยจนคดีเด็ดขาดแล้ว ก่อนที่ได้ฟ้องคดีแพ่ง สิทธิของผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีแพ่งย่อมมีกำหนดอายุความในมาตรา 193/32 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ถ้าโจทก์ฟ้องคดีความผิดทางพินัยและศาลพิพากษายกฟ้องจนคดีได้ขาดแล้วก่อนที่จะยื่นฟ้องคดีแพ่ง สิทธิของผู้เสียหายจะฟ้องคดีแพ่งย่อมมีอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

เมื่อแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดทางพินัย พ.ศ. 2566 ข้อ 10/3 เช่นนี้แล้ว อายุความการฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีความผิดทางพินัย ก็จะมีอายุความที่ยาวขึ้นหากมีการฟ้องคดีความผิดทางพินัยแล้ว ทำให้อายุความส่วนแพ่งสะดุดหยุดลง ผู้เสียหายได้รับสิทธิเช่นเดียวกับอายุความการฟ้องคดีแพ่งในคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาเดิม ถือเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดทางพินัยอีกทางหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

กฤษฎา ภูวรักษ์. “ปัญหาในการพิจารณาคำร้องขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา.” *หลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น รุ่นที่ 10*. สถาบันพัฒนาข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม, (2555).

ธานีศ เกศวพิทักษ์. *คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โพลสยามการพิมพ์, 2551.

ธานี สิงหนาท. *คู่มือการศึกษาพยานหลักฐานคดีแพ่งและคดีอาญา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์กรุงสยาม, 2551.

บรรหาร คำลา. “สรุปสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในคดีอาญาและการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน.” *จูลินิต*. ปีที่ 3, ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน 2549).

ไพโรจน์ วายุภาพ. *คำอธิบายการปรับเป็นพินัย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2566.

สมชาย บุญคงมาก, “ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 ศึกษากรณีเปรียบเทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5419/2554 กับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5400/2560 (ประชุมใหญ่).” *วารสารนิติศาสตร์และสังคมท้องถิ่น*. ปีที่ 3, ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2562).

หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2548.

หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565.